

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Έγκριση σχεδίου Σύμβασης Τροποποίησης της υπό στοιχεία 014Γ/20 Σύμβασης για την επέκταση της εν συνεχεία υποστήριξης των μαχητικών αεροσκαφών τύπου "RAFALE"»

Ι. Γενικές Παρατηρήσεις

Με το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως το επεξεργάστηκε η Διαρκής Επιτροπή Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων, αποκτά ισχύ νόμου σχέδιο σύμβασης που αφορά στον τομέα της εθνικής άμυνας.

Συγκεκριμένα, πρόκειται για την υπ' αρ. 2 Σύμβαση Τροποποίησης της υπό στοιχεία 014Γ/20 σύμβασης, όπως εγκρίθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4766/2021 και τροποποιήθηκε με τον ν. 4891/2022 για την Εν Συνεχεία Υποστήριξη (ΕΣΥ) των είκοσι τεσσάρων (24) αεροσκαφών (Α/Φ) τύπου «RAFALE», μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και των εταιρειών με τις επωνυμίες: α) «DASSAULT AVIATION» για τα δομικά μέρη, β) «THALES DMS FRANCE SAS» για τα ηλεκτρονικά μέρη και γ) «SAFRAN AIRCRAFT ENGINES» για τους κινητήρες των Α/Φ.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, «η επιχειρησιακή απαίτηση για την εν συνεχεία υποστήριξη των είκοσι τεσσάρων (24) Α/Φ τύπου "RAFALE" της ΠΑ για τα επόμενα τέσσερα (4) έτη, κατέστησε αναγκαία την τροποποίηση της υπό στοιχεία 014Γ/20 σύμβασης με αντίστοιχη προσαρμογή των όρων της. Η τροποποίηση θεμελιωδών διατάξεων της ανωτέρω σύμβασης ΕΣΥ επιβάλλει να περιβληθούν και οι όροι του σχεδίου της νέας τροποποιημένης σύμβασης για την υποστήριξη των είκοσι τεσσάρων (24) Α/Φ τύπου "RAFALE" με την ισχύ τυπικού νόμου».

2

Το νομοσχέδιο αποτελείται από τρία (3) Άρθρα (πρώτο έως τρίτο).

Το άρθρο πρώτο έχει τίτλο «Έγκριση σχεδίου υπ' αρ. 2 Σύμβασης Τροποποίησης της υπό στοιχεία 014Γ/20 Σύμβασης για την επέκταση της εν συνεχεία υποστήριξης των μαχητικών αεροσκαφών τύπου "RAFALE"».

Ειδικότερα, οι υπό λατινικούς αριθμούς όροι της εδώ φερόμενης προς έγκριση σύμβασης, τροποποιούν, μεταξύ άλλων, τα υπό αραβικούς αριθμούς άρθρα της ισχύουσας σύμβασης, ως εξής:

Στο άρθρο 1, που αφορά τεχνική περιγραφή των προσφερόμενων υπηρεσιών ανά εταιρεία, προστίθενται νέα Παραρτήματα C-1, C-2 και C-3 για τις εμπορικές προϋποθέσεις εκάστης εταιρείας (άρθρο I). Στο άρθρο 5, περί της γλώσσας, προστίθενται αναφορές με τα νέα Παραρτήματα της Σύμβασης (A-6-1, A-6-2, A-6-3, C-1, C-2, C-3), καθώς και ρύθμιση για την τήρησή τους μόνο σε αγγλική έκδοση (άρθρο III). Στο άρθρο 6, αφενός μεν, προστίθενται πέντε (5) νέοι ορισμοί για τις έννοιες «Συμπληρωματικές Υπηρεσίες», το σταθερό τμήμα «Fixed Part», Hellenic Rafale Support Program (HRSP) Services», «Pay as you Fly Part» και «T1-B», αφετέρου δε, τροποποιούνται ορισμοί για την «Εγκατάσταση του Αγοραστή» και του «T1-A» (άρθρο IV). Στο άρθρο 7 προστίθενται δεκατέσσερις (14) νέες συντομογραφίες (άρθρο V). Στο άρθρο 8 τροποποιούνται όροι περί των απαιτούμενων προϊόντων, επισκευών και υπηρεσιών (άρθρο VI). Στο άρθρο 11 τροποποιούνται όροι περί των κρατήσεων, των φόρων και των δασμών (άρθρο VIII). Στο άρθρο 17 τροποποιούνται όροι περί του εγκιβωτισμού, της συσκευασίας και της σήμανσης (άρθρο X). Στο άρθρο 18 τροποποιούνται όροι περί μεταφοράς και συμπληρώνονται αναφορές ως προς τον Εξοπλισμό και τη βάση παράδοσης των Ειδών Εν Συνεχεία Υποστήριξης αντίστοιχα (άρθρο XI). Στο άρθρο 19, περί των παραδόσεων και της μεταβίβασης του κινδύνου, τροποποιείται όρος, προκειμένου να συμπεριληφθεί η 114η Πτέρυγα Μάχης της αεροπορικής βάσης της Τανάγρας, σύμφωνα και με τη σχετική συμπλήρωση που προσδιορίζεται για τις εγκαταστάσεις του Αγοραστή (XII). Στο άρθρο 20, περί παραλαβής των συμβατικών αντικειμένων, προστίθεται όρος σχετικά με τις υποχρεώσεις του Προμηθευτή σε περίπτωση κατά την οποία επιλέξει να παραδώσει διαφορετικά είδη από εκείνα της Εντολής Αγοράς και των Υπηρεσιών HRSP, καθορίζεται το συμβατικό πλαίσιο για την παραλαβή των νέων υπηρεσιών HRSP, και προστίθεται όρος σχετικά με τη ρύθμιση της μεταβίβασης κυριότητας, εάν επιλεγεί η απλή ανταλλαγή έναντι της επισκευής τυχόν ελαττωματικού εξοπλισμού (άρθρο XIII).

Περαιτέρω, τροποποιούνται τα Παραρτήματα B-9 και B-14 και προστίθενται νέα Παραρτημάτων A-6-1, A-6-2, A-6-3 και C-1, C-2 και C-3 για τις τεχνικές προδιαγραφές και τις εμπορικές προϋποθέσεις παροχής των υπηρε-

σιών HRSP (άρθρο XV) και επικαιροποιούνται και αντικαθίστανται σημεία της αρχικής Σύμβασης, προκειμένου το συμβατικό κείμενο να αποτυπώνει με σαφήνεια όλες τις μεταβολές που επέρχονται με την υπό έγκριση τροποποιητική σύμβαση (άρθρο XVI).

Τέλος, στο φερόμενο προς έγκριση σχέδιο συμφωνείται ρητά ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι μη τροποποιηθέντες όροι της μέχρι σήμερα ισχύουσας σύμβασης (άρθρο XVII), ότι η τροποποιητική σύμβαση αντικαθιστά κάθε άλλη σχετική συμφωνία των μερών (άρθρο XVIII), καθώς και ότι η ισχύς της νέας σύμβασης αρχίζει από την υπογραφή της (άρθρο XIX).

Επισημαίνεται ότι κατ' επίκληση της παρ. 2 του παρόντος άρθρου πρώτου, δεν δημοσιεύονται τα άρθρα II, VII, IX και XIV (με τα οποία τροποποιούνται τα άρθρα 3, 10, 12 και 21 της υπό στοιχεία 014Γ/20 Σύμβασης), καθώς και τα Παραρτήματα της υπ' αρ. 2 Σύμβασης Τροποποίησης, προκειμένου να διασφαλισθεί το υπηρεσιακό απόρρητο.

Το άρθρο δεύτερο έχει τίτλο «Ειδικές ρυθμίσεις» και περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με τη φύλαξη του πρωτοτύπου κειμένου του εγκεκριμένου σχεδίου της σύμβασης τροποποίησης, την έναρξη ισχύος της και το νομοθετικό καθεστώς στο οποίο η εν λόγω σύμβαση υπάγεται.

Στο άρθρο τρίτο ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί του Άρθρου πρώτου

Η δράση της Διοίκησης εκδηλώνεται συχνά με τη μορφή της διοικητικής σύμβασης (ειδικώς επί του ζητήματος των κριτηρίων βάσει των οποίων μία σύμβαση χαρακτηρίζεται ως διοικητική, βλ. Ε. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, Αθήνα – Κομοτηνή, 2017, σελ. 184 επ., Δ. Τομαρά, Οι διοικητικές συμβάσεις, Αθήνα, 2009, σελ. 6-23, Απ. Γέροντα, Σ. Λύτρα, Πρ. Παυλόπουλο, Γλ. Σιούτη, Σ. Φλογαΐτη, Διοικητικό δίκαιο, Αθήνα – Κομοτηνή, 2022, σελ. 339 επ.). Η κύρωση της σύμβασης (εν προκειμένω, των σχεδίων σύμβασης) με νόμο αποτελεί συνήθη πρακτική. Η κύρωση, μάλιστα, συμβάσεων παραχώρησης δημόσιας εξουσίας έχει κριθεί ως απαραίτητος όρος για την έγκυρη κατάρτισή τους (βλ. ΣτΕ 179/1931, 183/1931, 82/1933, 43/1934, 571/1947, 88/1957, και Πρ. Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, 2015, σελ. 358, αρ. 779 επ., Σπ. Φλογαΐτη, Η διοικητική σύμβαση: έννοια και φύση, Αθήνα, 1991, σελ. 115-116) και κρίνεται αναγκαία όταν η σύμβαση είτε καταρτίσθηκε με διαδικασία διαφορετική από εκείνη την οποία προβλέπουν γενικές ή ειδικές διατάξεις, είτε περιέχει όρους οι οποίοι δεσμεύουν τρίτους (μη συμβαλλομένους), είτε περιέχει όρους οι οποίοι αντίκεινται στην ισχύουσα νομοθεσία ή ειδικές φορολογικές ρυθμίσεις ή ρυθμίσεις για την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν από την εκτέλεση και λύση της

σύμβασης με διαιτησία (βλ. Ε. Σπηλιωτόπουλο, όπ. παρ., Δ. Κόρσο, Η σύμβαση του διοικητικού δικαίου, Αθήνα – Κομοτηνή, 1995, σελ. 135. Επίσης, ως προς άλλους λόγους για τους οποίους η Διοίκηση επιλέγει τη νομοθετική κάλυψη των συμβάσεών της, Δ. Παπανικολαΐδη, Δίκαιον των διοικητικών συμβάσεων, Αθήνα, 1966, σελ. 102-104, Κ. Κεραμέα, Όροι τροποποιήσεως διοικητικής συμβάσεως κυρωθείσης δια νόμου, ΕΔΔΔ, 1970, σελ. 263 [270]). Όταν η Διοίκηση συμπράττει στην κατάρτιση του ενοχικού δεσμού και δεν εκφράζει μονομερώς τη βούλησή της, η σύμβαση καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο, η ισχύς της, όμως, εξαρτάται από την κύρωσή της με νομοθετική πράξη, μετά την οποία και μόνο παράγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ιδρύει (βλ. ΣτΕ 4025/1988).

Όπως, εξ άλλου, έχει επισημανθεί και σε παλαιότερες εκθέσεις της Επισημονικής Υπηρεσίας της Βουλής (βλ., λ.χ., Έκθεση επί των νομοσχεδίων «Κύρωση της Σύμβασης Δωρεάς μεταξύ του Ιδρύματος “Κοινοφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος”, του Ελληνικού Δημοσίου, του Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία “Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος”, του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία “Εθνική Λυρική Σκηνή”, της Α.Ε. με την επωνυμία “Ολυμπιακά Ακίνητα” και της Α.Ε. με την επωνυμία “Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου” και ρύθμιση θεμάτων συναφών με την υλοποίηση του υπερτοπικού πολιτιστικού πάρκου με την επωνυμία “Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος”», καθώς και των νομοσχεδίων «Κύρωση των Συμβάσεων που αφορούν το μέλλον των “Ελληνικών Ναυπηγείων Α.Ε.” και τα προγράμματα των υποβρυχίων του Ελληνικού Ναυτικού» και «Έγκριση σχεδίων συμβάσεων στον τομέα της άμυνας»), όταν κυρώνεται σύμβαση με νομοθετική πράξη, οι σχετικοί με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων όροι της, εξακολουθούν να έχουν συμβατικό χαρακτήρα. Αντιθέτως, οι όροι της που αποκλίνουν από τις ισχύουσες διατάξεις ή θέτουν απρόσωπους κανόνες που δεσμεύουν τρίτους, έχουν τη φύση νομοθετικής διάταξης και είναι, ως εκ τούτου, δυνατόν, οι διοικητικές πράξεις που εκδίδονται βάσει αυτών, να προσβάλλονται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ. Ν. Παπαθανασίου, Διοικητική σύμβασις κυρωθείσα δια νόμου, Δ/νη 1977, 73 [74-75]).

Με το νομοσχέδιο φέρεται προς «έγκριση» από τη Βουλή το σχέδιο της υπ’ αρ. 2 Σύμβασης Τροποποίησης της υπό στοιχεία 014Γ/20 σύμβασης, όπως εγκρίθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4766/2021 και τροποποιήθηκε με τον ν. 4891/2022 για την Εν Συνεχεία Υποστήριξη (ΕΣΥ) των είκοσι τεσσάρων (24) αεροσκαφών (Α/Φ) τύπου «RAFALE», μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και των εταιρειών με τις επωνυμίες: α) «DASSAULT AVIATION» για τα δομικά μέρη, β) «THALES DMS FRANCE SAS» για τα ηλε-

κτρονικά μέρη και γ) «SAFRAN AIRCRAFT ENGINES» για τους κινητήρες των Α/Φ, ώστε, μετά την ψήφιση και θέση σε ισχύ, ως τυπικού νόμου, των όρων της, όπως παρατίθενται στο νομοσχέδιο, η εκτέλεσή της να γίνεται σύμφωνα με τον νόμο.

Αθήνα, 2 Δεκεμβρίου 2025

Ο Εισηγητής
Νικόλαος Παπαχρήστος
Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Ομότιμος Καθηγητής του
Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών